

Hodnotenie Divadelného Ďurkova 2018 – regionálnej súťažnej prehliadky detskej dramatickej tvorivosti a mládežníckych kolektívov – 15.marec 2018

Celkové zhodnotenie umeleckej úrovne

Regionálnej prehliadky Divadelný Ďurkov sa zúčastnilo 8 umeleckých súborov s 11 inscenáciami, v kategórii detskej dramatickej tvorivosti. Tvorivé skupiny prezentovali príbehy, prostredníctvom ktorých sa snažili divákovi priniesť pohľad na percepciu dnešného sveta. Je možné konštatovať prepojenia rozprávky alebo odkazu rozprávkových príbehov a vnímanie detského herca vyvodzujúc záver s celospoločenským prínosom. Inscenácie boli prezentované v zaujímavej scénografii, ktorá dotvárala dej a priestor, no zároveň plnila viaceré funkcie. Bolo možné pozorovať aj prácu so zástupnou rekvizitou, ktorá v niektorých momentoch vizualizovala posúvanie deja. Hudba - reprodukováaná bola doplňujúcim prostriedkom. Na javisku sa neobjavila a prevažne bola použitá ako podklad dramatickej a rolovej hry. Mnoho inscenácií podporovalo detskú dramatickú tvorivosť, hlavne v prípade, keď režiséri odbúrali verbalitu a scenár postavili na detskej hre. Avšak niektoré momenty ostali vo verbalizovanej polohe, bez dramatickej akcie. Tak sa strácala aj dramaturgická štruktúra s vybudovaním deja. V rámci prehliadky sme mali možnosť vidieť aj bábkové divadlo. Z hľadiska spracovania témy a príbehu boli súbory rôznorodé - nemohra, scénka v abovskom nárečí. Diváci zložený z členov detských divadelných súborov a organizované skupiny z miestnej školy videli zaujímavé a rôznorodé inscenácie v podaní svojich rovesníkov.

Zdôvodnenie výsledkov súťaže

Divadelný súbor Červené maky sa zamerlal na kolektívne spracovanú tému samoty dieťaťa - chlapca, ktorý sa lúči so starším dievčaťom. Ich vzťah nebol pomenovaný, no odčítali sme lúčenie medzi dvomi blízkymi osobami. Na javisku bol priznaný gitarista ako pozorovateľ, zároveň hudbou dotváral samotu chlapca. Inšpiratívnym momentom bol spev dievčaťa v rómskom jazyku pri lúčení. Hlavný hrdina prostredníctvom dramatickej hry, ktorú tvorili pohybové obrazy priestoru ostatných prítomných na javisku. Vizualne demonštrovali les a život v ňom. V tom priestore chlapec čakal na návrat blízkej osoby, pozorujúc vývin jedinca iného druhu. Zaujímavé pohybové obrazy však zostali v nie veľmi čitateľnej rovine. Taktiež celkovému príbehu chýbalo prepojenie "spojivko" premeny lesa a živočíchov. V závere sa dievča vrátila z cesty, ktorá nebola jasná a čitateľná, so sľubom zotrvania s chlapcom. Prítomní aktéri však prechádzajú počas deja premenou z detí až po motýľa, vychádzajúceho z kukly. Tu je prezentovaná detská dramatická tvorivosť, no posúvanie príbehu zostalo vo verbalizovanej polohe.

Detský divadelný súbor Cvrček sa rámci prehliadky prezentoval tromi bábkovými hrami. Vo všetkých troch bol scénograficky využitý ten istý paraván (s minimálnym doplnením symbolov - rekvizít, uvádzajúcich diváka do priestoru a času, v ktorom sa príbeh odohráva). V dvoch inscenáciách sa pred stenou ukázala dvojica živých hercov a v konkrétnych replikách diváka uviedli do témy. V prvej hre išlo o matku a dcéru, ktorá mamke rozprávala príbeh o nájdenom psíkovi. Vzápätí zo scény odišli a samotný dej nájdenia psíka už bola bábková hra (bábky - maňušky boli veľmi pekné, aj práca s nimi a nádherne vypracované charaktery maňušiek, čo bolo prínosnejšie ako živí herci na javisku). V treťom príbehu, v podobnom duchu ako v prvej ukážke sa pred stanou

objavili roztancované dievky, ktoré nad'abili na strigu a jej medovníkový domček. Ich dialógy boli však bez dramatickej akcie.

Následne hra pokračovala prostredníctvom maňušiek. Práve pri vedení bábk - maňušky boli aktéri prirodzenejší a uveriteľnejší ako v prvej polohe. Druhá hra bola čisto bábková, ladená s odkazom ochrany prírody. Maňušky boli hovoriace zvieratka v lese, ktorým deti priniesli v zime obživu. Na súbore badať precíznu prácu s bábkou, čo je ich veľkým pozitívom.

Detský divadelný súbor z Nového Salaša sa predviedol v dvoch autorských dielkach. O sv. Dorote bola v prihláške uvedená ako nemohra. Bol to však výstup, ktorý vizualizoval text českej folkovej pesničky o živote a smrti svätej Doroty. Ich druhý výstup možno nazvať scénkou z dedinského prostredia, v ktorej cez dialógy v abovskom nárečí babky a dedka chystajú diamantovú svadbu. Vnímame to skôr ako estrádne vystúpenie.

DDS Ďurko v rámci scénografie nás doviedol do interiéru školy, v ktorej tri múdre sudičky dávajú do vienka malej sudičke múdrosť a trezlivosť pri starostlivosti o školu. Po 25 rokoch sa opäť sudičky stretnú, čas bol vypovedaný a malá sudička sestry sprevádza po škole, pričom im ukazuje a monológom opisuje zmeny, ktoré v škole nastali. Jediným prvkom pohybu je jemný pohyb sudičiek (tanec víl). Medzi aktérkami nie je možné pomenovať vzájomnú interakciu a chýba aj vybudovanie charakteru jednotlivých predstaviteľiek. Ich "prechádzka" po škole v kostýmoch (sukne a goliere vyrobené z krepového papiera) neprináša dramatickú ani rolovú hru. Interiér školy popisne prezentujú na scéne kulisy (dvere, notebook, tabuľa). Vybudovanie deja a príbehu absentuje.

DDS pri ZŠ Bidovce pracoval v inscenácii s motívom príbehu Vianočná koleda. Hneď prvý moment zaujal, a to navodenie atmosféry Vianoc (spev kolied skupinkou detí). Tu sa však atmosféra stráca a ocitáme sa v miestnosti, kde hlavný hrdina "počíta majetok". Ďalej sa známy príbeh odvíja dialógmi jednotlivých postáv a rozprávačom, ktorý na scénu vychádza a po replike odchádza. Počas textu rozprávača ostatní predstavitelia ostávajú v štrone. Pozitívne je, že autorka vybrala z celého príbehu momenty, do ktorých celý dej vtlesnala. Jediný, kto však dej posúval bol samotný rozprávač. Dialógy postáv ostali v rovine verbality, bez dramatickej akcie a kauzality. Vyskytlo sa tu mnoho rekvizít - konkrétnych a popisných, ktoré skôr zavádzali ako hercom pomáhali dotvoriť charakter ich postavy. Záver príbehu je veľmi zaujímavý, možno ho vnímať ako fór, no nie vhodne zapojený. Rozprávač v texte upozorní diváka, že ako má záujem vedieť ako sa príbeh končí, nech si prečíta knihu (a knihu Charles Dickens - Vianočná koleda drží v rukách).

DDS Zuškari sa zamerali na príbehy Danky a Janky (Márie Ďuričkovej). Konkrétne si vybrali príbeh o tom, ako rastie tráva. Na scéne sa objavuje Danko a Janka, sadnú si na javisku a rozprávajú známy text. Medzi nimi nie je možné vnímať rolovú hru alebo dramatickú akciu, pretože tá sa odohráva za nimi. Ostatní herci na javisku v rovnakom kostýme (svetlohnedé tričká a maskáčové nohavice) prostredníctvom pohybových vyjadrovacích prostriedkov vizualizujú text, avšak je doplnený o zvuk cez nožnice. Zaujímavý a jedinečný nápad. Nožnice udávajú temporytmus premeny stromu, trávy atď. Takže v konečnom dôsledku je pre diváka zaujímavé sledovať dramatickú akciu na pozadí textu Danky a Janky.

DDS Hanišťatá si vybrali zaujímavé a veselé spracovanie klasickej rozprávky o Vlčkovi a troch kozliatkach (aj keď pôvodne ich bolo sedem). Na scéne je umiestnený domček, malý plot a strom

ako kulisy, avšak sú plne využité ako rôznorodosť priestoru, prípadne "hrajú" bariéru a ochranu kozliatok. Na začiatku počúť večerníčkovú zvučku a do sveta rozprávky nás pozýva rozprávač. Ten je mimo javiska. Jeho úloha je v úvode a v závere inscenácie. Následne prichádzajú hravé kozľatá, ktoré naživo spievajú detské pesničky (hudba - na syntetizátore hrá pani učiteľka za scénou). Ich prirodzenosť, hravosť, veselosť je jasná, zrejmá a čitateľná, pričom charaktery sú vybudované a takisto cez fóriky a komiku, ktorá je nenásilná, jasne divák môže vnímať hru detskú dramatickú tvorivosť cez hru v role. Mama prichádza za nimi a dochádza k pekným interakciám, bez mnohoslovnej verbality. Zakrádajúci sa vlk taktiež prichádza s piesňou naživo spievanou a vstupuje prirodzene do príbehu. Prezентuje dramatickú hru, prostredníctvom ktorej nadväzuje vzťahy s kozliatkami. Záver je nečakaný. Vlk sa na odporúčanie "učiteľa hudby" (zápletka je v tom, že nevie spievať tak ako mama, ale on sa rozhodne navštíviť učiteľa hudby) stane svetovým spevákom, teda sa rozhodne ísť do súťaže o naj speváka. Dielko prináša atmosféru dramatickej hry, vzťahov vybudovaných na komických situáciách a fórikoch a hlavne na čistej prirodzenosti a hravosti detí - hercov.

DSS Regetka interpretuje taktiež klasickú rozprávku Ty si ale drevo (Lomidrevo). Javisko je prázdne bez kulís a v inscenácii detskí herci pracujú s viacnásobnou rekvizitou (plachta a malá paleta s kolieskami - vozík). Cez dramatickú akciu, pohybové obrazy a minimum textu nás preniesli herci do rozprávky o silákovi a jeho kamarátoch. Hudba - reprodukováaná vyplňala momenty preskupenia jednotlivých obrazov a miestami pôsobila rušivo a nekonštruktívne. Ucelený príbeh mohol byť ešte dynamickejší. V prípade malých hercov bola prirodzenosť čitateľná hlavne v skupinových dramatických hrách. Viacnásobné rekvizity boli využité vo veľkej miere a nápad s vozíkom, ktorý je pre Lomidrevo, okrem iného aj dopravným prostriedkom je veľmi prínosný. Jedna z dramatických akcií, pri raste a zrení hlavného hrdinu sa však zdala jednoduchá a prvoplánová, vzhľadom k ostatným. Dej a dramatická štruktúra jasne demonštrovali samotný príbeh.

Pozitíva a negatíva súťaže

Z organizačného hľadiska nemám výhrady. V globále považujem za pozitívum účasť väčšieho počtu súborov na prehliadke a rôznorodosť využitých metód a techník dramatickej tvorivosti. Za negatívum považujem prístup niektorých režisérov a vedúcich detských divadiel, ktorí sú presvedčení o potrebe množstva textu v detskom divadle, bez dramatickej akcie, bez vybudovania príbehu so zakomponovaním druhého, tretieho a ďalšieho plánu výpovednej hodnoty dielka.

PhDr. Liana Ivanová PhD., MBA.

predsedníčka poroty